

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 5. De prima persecutione Apostolorum, & de dono fortitudinis. Qui
non satis audet in magnis, nimis audet in parvis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

lentiores voces apud secretissimas aures Dei non verba faciunt sed desideria.

Ecclesi. 1.
6. 2.

Atque illi propterea qui sic aliud desiderant & aliud orant, dicuntur esse duplici corde & labiis scelestis; dicuntur accedere malignè ad Dominum, & cor eorum plenum esse dolo & fallacia: de quibus vide Ecclesiasticum, primo & secundo capite. Satis hic fuerit ad plenam propositionis elucidationem illud expendere, quod expressè habet S. Augustinus de hoc argumento: *Vbi quoque veritas praesides omnibus consulentibus te, simulque respondes omnibus etiam diversa consulentibus. Liquidè tu respondes, sed non liquidè omnes audiunt. Omnes unde volunt consulunt, sed non semper quod volunt, audiunt. Optimus minister tuus est, qui non magis intuetur hoc à te audire quod ipse voluerit, sed potius hoc velle quod à te audierit.*

L. 10. Confess. c. 26.

Videlicet quid voluntas consulentis Deum, velle à Deo? nempe quod ipsa vult non quod ipse. At quænam est illa voluntas, nisi quæ affectum habet incompositum & depravatum? Quid est autem voluntatem velle potius à Deo quod ipsa velit, quàm quod ipse; nisi velle Deo suggerere quod nobis respondeat & indulgeat? Sit fas aut nefas quod perit, hoc unum æquum ducit quod illa voluntas appetit. O peruersum peruersissimæ voluntatis affectum! peruersus certè affectus qui sic voluntatem corumpat, sed peruersissima voluntas quæ sic velit Deum sibi attrahere! *Nunquid Deum docebit quispiam scientiam, qui excelsos iudicat?*

Iob 21.

III. PUNCTUM.

Quisquis igitur cum affectu incomposito Deum consulit, non Deum, sed Deo consulit: non à Deo consilium petit, sed ipsi dare velle videtur. Quia quod in affectu habet, velle Deum sibi respondere: velle quantum amat illud quod amat, sic persuadere Deo ut id ipsum amaret & consuleret, quod est tam verè velle Deo

consulere, quàm verè Deus nobis consulit, quando quid proponit quod sequamur si velimus. *Populus ad iracundiam provocans est, & filii mendaces, filii volentes audire legem Dei, qui dicunt videntibus, nolite videre, & aspicientibus, nolite aspicere ea quæ reclusa sunt. Loquimini nobis placentia, videte nobis errores. Auferte à me viam, declinate à me semitam, cesset à facie nostra sanctus Israel.*

Is. 39.

Planè hoc ipsum est quod dicimus, hoc est quod tractatur in ejus animo qui cum affectu malè composito Deum adit, siue ipsum immediatè adeat siue mediatè, interponens quos putabit efficaciores ad id obtinendum, quod vehementius cupit. *Dic ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram in Regno tuo.* Nonne hoc est consulere Christo, quid faciat? Nonne hoc est quod tam sæpe facis, quàm sæpe velles non aliud tibi à Deo suggeri quàm quod ipse desideras? nonne vides quàm sit hoc peruersum & profanum cum sic velles *detorquere cor Dei quod semper rectum est, ad pravitatem cordis tui, ut ait sanctus Augustinus?* Cum sic velles habere Deum te sequentem & te illum præcedentem; Cum sic velles consilia tua divinè anteferre; Cum sic velles Deum regere potius quàm ab eo regi! *Num consiliarius Regis es? quæscere, ne interficiam te.* Sic Amasias cuidam Prophetæ; sic Deus tibi; sic tu Deo; sed quàm longè diverso modo! Expende pensularim, & hæc Apostoli verba; *Quis cognovit sensum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit?* ut fiat tandem quod monuit Sapiens: *Custodi pedem tuum ingrediens domum Dei, & appropinqua ut audias.* Id est, vide quomodo adcas Deum, quo cordis affectu, ut eum consulas, qua mentis dispositione, ut consulentem audias & sequaris.

Matth. 20

In Ps. 64.

1. Par. 1.

Rom. 11.

Ecclesi. 4.

Vide in 4. parte, Feria 4. & 5. hebdomadæ 18. Et pro Evangelio Feriæ, In 3. parte, Feria 5. 6. & Sabbato hebdom. 13.

FERIA QVINTA. DE PRIMA PERSECVTIONE APOSTO- lorum. Et de Dono Fortitudinis.

Quid faciemus hominibus istis? Comminemur eis, ne ultra loquantur in nomine hoc, ulli hominum. Act. 4.

VERI-

VERITAS PRACTICA.

Qui non satis audet in magnis, nimis audet in parvis.

Ratio est, quia qui non satis audet in magnis, non satis fidit Deo.

Sed qui non satis fidit Deo, nimis audet & in parvis.

Ergo qui non satis audet in magnis, nimis audet in parvis. Aut si quid audet in parvis confisus Deo, sic confidenter audendum in magnis.

I. PUNCTUM.

Miraculis & prædicationibus sancti Petri res Christiana feliciter admodum progrediebatur; ac ecce indignantur Sacerdotes illorum temporum, Magistratus templi, Scribæ, Saducæi, & quotquot nomen Domini non libenter audiebant, injiciunt manus in Petrum & Joannem, ponunt eos in custodiam, advocant ambos in concilium suum, interrogant in qua virtute aut in quo nomine claudum sanaverint, comminantur ne ultra loquantur in nomine hoc, iterumque denunciant, ne omnino doceant in nomine Jesu.

Contra verò Apostoli; *Si justum est, inquit, in conspectu Dei, vos potius audire quam Deum, judicate; non enim possumus quæ vidimus & audivimus, non loqui.* At illi comminantes tum quidem dimiserunt illos; sed cum non desinerent à prædicatione & à miraculis; magisque augetur credentium in Domino multitudo, virorum ac mulierum, fieretque concursus omnium ægrotorum, & sanarentur omnes; tum princeps Sacerdotum & Saducæi novo repleti zelo rursus injiciunt manus in Apostolos & constringunt eos in custodia publica, unde ab Angelo statim educti & confirmati ad prædicandum, accersuntur iterum à Magistratu, accusantur rebellionis & seditionis, & post multos utro citroque sermones habitos cæcis denuntiat, ne omnino loquantur in nomine Jesu, & dimittuntur. *Et illi quidem ibant gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Omni autem die non cessabant in templo & circa domos docentes & Evan-*

gelizantes Christum Iesum.

Hæc omnia fusius & distinctius, Actuum quarto & quinto capite, ex quibus non modò liquet quam gravis Apostolorum persecutio fuerit, sed quanta eorum fortitudo & constantia; ut non solum patienti, sed læto & gaudenti animo contumelias & flagra pertulerint; quod eò magis mirum est, quòd non ita pridem ad vocem unius ancillæ primus S. Greg. eorum turpiter Dominum suum negaverat. O *Pf. 117. verè dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit eos.*

Donum illud erat fortitudinis, quæ ad virtutem ejusdem nominis additur ad pervincenda difficiliora, & consummanda inchoata, usque in finem, cum singulari quadam fiducia divini auxilii contrarium timorem excludente, ut ait sanctus Thomas. Hæc est fortitudo non modo Martyrum, sed & eorum omnium qui vocati à Domino ad quævis ardua munia, sic in ejus confidunt potentia & auxilio, ut æquè in magnis audeant atque in parvis, quia in illis æquè potens est Dominus in quo confidunt atque in istis. *Confortamini in Domino, & in potentia virtutis ejus.*

Tu in parvis quidem & facilioribus satis audes, sed in magnis & difficilioribus non ita forsan. At verò audi veritatem propositam, *Qui non satis audet in magnis, nimis audet in parvis.* Quæ quidem veritas non idcirco proponitur ut non in parvis audeas, sed potius ut à teipso discas etiam in magnis audere, cum sit eadem ratio in utrisque. Atque hæc ratio magis urgebit, cum ita concludet tam necessario in magnis esse audendum ac in parvis, ut si non satis in illis sit audaciæ & fortitudinis, nimis in istis audeas & præsumas. Sic autem facile declaratur. Qui non satis audet in magnis non satis Deo fidit, non satis sperat in ejus gratia & auxilio: quia si certò consideret sibi tale affuturum auxilium quale exigit actio quam aggreditur, cur timeret? cur non auderet? *Confortate manus dissolutas, ait Propheta, & genua debilia raborate. Dicite pusillanimis, confortamini & nolite timere.* Quasi diceret, idcirco infirmi estis corpore & fracti animo, quia timeris: inde verò timeris quia non speratis in Deo: ac confortamini & jam nolite timere, quia vobis non deerit Deus. *Pf. 115. Sic aprè David: In Domino sperans non infirmabor: unde si post infirmatus esset, nonne ipsi*

ipsi rectè potuisses objicere. Tu non speras in Domino, quia in Domino sperans non infirmaris; atque idcirco hoc uno se te cum gratia confortabat, si quando deficeret; *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me, spera in Deo.* Nonne tu idem posses dicere, nonne hujus defectu fiduciæ nimis times, ubi erat audendum si Deo confidisses?

Ps. 42.

II. PUNCTUM.

Sed qui non satis fidit Deo, nimis audet in parvis.

Nimis enim audet, qui sine Deo aliquid quantumcunque parvum & facile, se facturum putat, cum tam expressè Christus dixerit, *sine me nihil potestis facere*; ubi sanctus Augustinus, *sive parum sive multum sine illo fieri non potest, sine quo nihil fieri potest.* At quisquis non satis fidit Deo, si quid audet in parvis, id audet quasi ex se possit quod parvum est & factum facile. O rebellem audaciam quæ nunquam longius se à Deo disjungit, quam cum se fingit propius ad ipsum accedere per bonum aliquod opus quod à se putat factum! Quid iniquius & sceleratius quam hoc aude- re, quam dicere de suis factis: *Manus nostra excelsa, & non Dominus, fecit hac omnia.*

Joan. 15.

Deut. 32.

Quod sic dicas te longè abesse ab hoc crimine, nec omnino putare te aliquid ex te posse in parvis sine gratia, cum id sit ita credendum ex fide: quæro abs te, undenam speres illam gratiam, qua sic confusus audeas ut nihil in parvis dubites? Dices profecto à Scripturis, à promissione Dei, ab ejus bonitate & misericordia. Rectè omnino: sed in isto, cur in magnis ad quæ te vocat Deus non æquè speres illam gratiam, cum sit æquè promissa in scripturis, & æquè expectanda de Dei bonitate & providentiâ, qui non juberet aliquid arduum, cui sustinendo impar esses, & cui ferendo non conferret gratiam?

Respondebis puto, te non audere magna illa sperare auxilia quibus te nimis indignum judicas, sive ex conditionis tuæ exiguitate, sive ex peccatorum tuorum magnitudine: tibi satis esse si parva facias, de magnis verò nec posse nec velle cognitionem suscipere. Itane verò te dignum putes cui conferatur in parvis gratia, ut nihil quidquam denegetur quod in istis optes? Itane te justum putes, ut nihil

unquam gravius deliqueris propter quod non merearis obtinere quod roges in quibus placeat operam ponere! Itane Deo legem statuas, ut quidquid de magnis jubeat & promittat, tu quasi tuæ fortunæ faber & salutis author, magna relinquas aliis, tibi parva tantum assumes! Hoc est præsumere, hoc est nimis aude- re, hoc est non se nosse: nam si te verè peccatorem nosset, ut fingis te fateri, nec minimo gratiæ gradu te dignum crederes, sed potius extremis pœnis & æternis suppliciis. Tu ter- tiam & cinis audes præsumere te dignum divinis gratiis! Tu indurate peccator qui toties infernum meruisti, etiam nunc audes tantum tibi palpate, ut non judices te indignum gratiis quas toties conculcasti? nunquamne audivisti Apostolorum hæc intonantem: *Impossibile est eos qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestis, & participes facti sunt Spiritus sancti, & prolapsi sunt, rursus renovari ad penitentiam.* Terra enim proferens spinas & tribulos reproba est & maledictio proxima, *cujus consummatio in combustionem.* Et rursum: *voluntariè peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia, terribilis autem quadam expectatio iudicii.* Nonne tu verò sæpe prolapsus es? Nonne tu ille es voluntarius peccator post tot acceptas veritates? Et tamen non timebis! Hoc est nimis aude- re.

Hebr. 6.

Ibid. 10.

III. PUNCTUM.

Quisquis ergo non satis audeat in magnis, nimis audet in parvis.

Quia quod eum revocat ab audendo in magnis, revocare etiam in parvis deberet: & si quid confidentiam præstat in parvis, præstat ex æquo in magnis, quando videlicet Deus ad illa magna vocat, aut quando conjuncta sunt vocationi vel officio, tunc non minus speranda est in magnis gratia quam in parvis; nec timendum quin sit satis potens gratia, cum sit omnipotentis virtus, qui, ut ait sanctus Bernardus, *in hoc maxime Serm. 85. suam omnipotentiam manifestat quod omni- in Caus. potentes facit omnes qui in se sperant.*

Et certè, sicut infirmitas humana magis cognoscitur, quando quis in parvis peccat quam

quam in magnis: ita virtus divina clarius in-
 nocet quando in magnis homo plus potest
 & operatur quam in parvis. Atque idcirco
 quia valde expedit nos id probe intelligere,
 saepe Deus quos in magnis potentes facit, per-
 mittit in parvis infirmari; ut expressè obser-
 vavit sanctus Chrysostomus de sancto Petro,
 qui cum aucter vocante Christo ambulare
 super ipsum mare effervescens, timuit tamen
 ventum, & in aquas desiliit. Quod quidem
 ab Isaia magnificè prædicatum habes: Qui
 dat lassè virtutem, & his qui non sunt, fortitudi-
 nem & robur multiplicat. Deficient pueri &
 laborabunt, & juvenes in infirmitate cadent;
 qui autem sperant in Domino mutabunt fortitu-
 dinem, assumunt pennas sicut aquila, current &
 non laborabunt, ambulabunt & non deficient. Id
 est, dum alii qui videbantur fortes & robusti
 deficient, alii è contra qui erant debiles & in-

firmi, roborabuntur & nulla vi adversa con-
 cident.

Quamobrem, ut alius ait Propheta, *Infir-
 mus dicat: quia fortis ego sum.* Dicat confidens
 Deo: dicat in magnis æquè in parvis: dicat
 quoties de infirmitate sua cogitat: dicat ad
 se acciendum: dicat ad excitandam confiden-
 tiam: dicat ad inchoandum quodvis opus
 difficile: dicat ad continuandum: dicat ad
 consummandum.

vide supra in hac 2. parte, Feria 2. Sexage-
 simæ. In 3. verd, Feria 3. & 5. Hebdomadæ
 7. Ubi hæ Veritates declarantur.

Non certius in spem itur, quàm contra spem.
 Qua facilitate vincimur, eadem vincere pos-
 sumus.

Dinique pro Evangelio Feriæ, videnda est
 hebdomada decima tertiæ partis.

FERIA SEXTA.

DE PRIMA ORATIONE PVBLICA Ecclesiæ. Et de Dono Pietatis.

Unanimitè elevaverunt vocem ad Deum, & dixerunt: Domine tu es qui fecisti cælum &
 terram, mare & omnia quæ in eis sunt, &c. Act. 4.

VERITAS PRACTICA.

Sicut Pietas valet ad omnia, sic omnia valent
 ad Pietatem.

RATIO est, quia idcirco pietas valet ad omnia,
 quod in usu rerum respiciat Deum, & hoc re-
 spectu valorem & utilitatem spiritalem rebus
 impertiat.

Seo omnia valent ad hunc divinum respectum ex
 seipsis eliciendum.

Ergo & valent etiam ad pietatem, sicut pietas
 valet ad omnia quæ certe praxis est utilissi-
 ma.

I. PUNCTUM.

CUM primùm ex Apostolis duo, Petrus
 & Joannes dimissi sunt è carcere, in
 quem post sanatum claudum, & con-
 Haynevsve Pars 2,

versos in de Judæos plurimos, conjecti fue-
 rant, atque prohibiti, ne ultra loquerentur de
 Domino Jesu; tunc ut ait Sacer Historicus,
 venerunt ad suos, scilicet Coapostolos, & an-
 nuntiaverunt eis, quanta ad eos principes sacer-
 dotum & seniores dixissent. Qui cum audissent,
 unanimiter elevaverunt vocem ad Deum & di-
 xerunt, Domine tu es qui fecisti cælum & ter-
 ram, mare & omnia quæ in eis sunt: qui Spiri-
 tu sancto per os patris nostri David pueri tui, di-
 xisti. Quare fermuerunt gentes & populi medi-
 tati sunt inania? Astiterunt reges terra & prin-
 cipes convenerunt in unum, adversus Domi-
 num & adversus Christum ejus; Convenerunt
 enim verè in civitate ista adversus sanctum Pue-
 rum tuum Iesum quem unxisti, Herodes & Pon-
 tius Pilatus cum gentibus & populis Israel facere
 quæ manus tua & consilium tuum decreverunt
 fieri. Et nunc Domine, respice in minas eorum,
 & da servis tuis cum omni fiducia loqui ver-
 bum

D d d

bum